

Nieuwsbrief met hart en ziel

Achtste editie - december 2023

We vertellen je graag over recente ontwikkelingen in het lectoraat Professionaliseren met hart en ziel. Veel leesplezier!

De pedagogische impact van digitale technologie



Jos, Pieter, Niels en Remco op OnderwijsInzicht

Naarmate digitale technologie een grotere rol is gaan spelen in het onderwijs en het leven van mensen, is bij leraren en lerarenopleiders de vraag opgekomen, wat al die technologie nu eigenlijk teweegbrengt in de onderwijspraktijk. Naast: Hoe werkt het? en Wat levert het op? begon de vraag te rijzen: Wat betekent het voor de vorming van jonge mensen?

In ons lectoraat begon de kwestie zich op te dringen in de hoogtijdagen van de coronacrisis (herfst 2020). In die tijd las Hester met Remco Pijpers (Kennisnet) Heideggers *De vraag naar de techniek* en tijdens een wandeling gingen ze daarover met elkaar in gesprek.

Ondertussen viel in gesprekken met onze leraar-onderzoekers over hun ervaringen in de klas, terloops regelmatig de naam 'Snappet'. Nadat we daarop begonnen door te vragen, kwam daaruit Haitske's veelgelezen blog voort: ['Juf, ik haat Snappet'](#) (maart 2022).

In januari 2023 ontstond - tijdens een weekend bij de ISVW over het goddelijke, waaraan Hester, Jos en Remco deelnamen - het plan om een seminar rond [Heideggers Vraag naar de techniek](#) te organiseren, en dat lukte, in juni '23, met gastdocent Erik Meganck.

Ondertussen ontstond in het [Radiant Sprong Consortium](#), waar Pieter, Laura en Hester intensief bij betrokken zijn, bij verschillende onderzoekers (o.a. van Marnix Academie, Ipabo en Thomas More Hogeschool) interesse om onderzoeksprojecten te ontwikkelen rond de impact van digitale technologie op school.

Jos schreef in samenspraak met Haitske en Remco een onderzoeksvorstel rond [Het goede doen met digitale technologie](#) dat werd gehonoreerd door [SIDN Fonds](#). Inmiddels zijn, met hulp van de RVKO, twee Rotterdamse scholen bereid gevonden om deel te nemen aan het casusonderzoek, dat in 2024 van start gaat.

Op het congres [OnderwijsInzicht](#) (september 2023) verzorgden Jos en Pieter een workshop samen met Niels Kerssens van Universiteit Utrecht en Remco Pijpers van Kennisnet. De sessie werd bezocht door 200 deelnemers, onder wie Thomas More collega's Diana Molenschot (winnaar van de [SURF Onderwijsaward 2023](#)), Marjo Quartel en Peter Vet. OnderwijsInzicht is een congres over ict voor primair en voortgezet onderwijs, georganiseerd door Kennisnet ism PO-raad, VO-raad en SIVON.

Ondertussen raakten Haitske en Remco in gesprek met het NIVOZ, wat heeft geleid tot een [NIVOZ Onderwijsavond](#), 23 januari 2024 in het Dokhuis te Rotterdam.

Zo is langzaam maar zeker ons engagement met de vraag naar de techniek gegroeid. We zien ernaar uit een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan het voortgaande gesprek hierover. Wordt vervolgd!

De Muziekwerkplaats

Sinds september 2023 heeft **Charlotte Dupuis** zich bij onze onderzoeksgroep aangesloten. Zij is muziekdocent aan Thomas More Hogeschool. Muziekeducatie zal ook centraal staan in haar onderzoeksactiviteiten. De Muziekwerkplaats is op haar initiatief gestart in augustus 2023 en wordt mogelijk gemaakt door de TMH en de RVKO. Het is een plek waar kinderen, pabostudenten, leraren en een opleidingsdocent muziek van elkaar leren.

De levende praktijk van het muzikales geven en ontvangen staat er centraal.

Vanuit ons lectoraat doet Charlotte onderzoek naar ervaringen van kinderen, leraren en pabostudenten, die betrokken zijn bij de Muziekwerkplaats. Zo hoopt zij de kloof tussen opleiding en school te kunnen verkleinen en de aandacht te richten op het belang van muziekonderwijs.

Creatief mislukken



De samenwerking met het lectoraat Kunsteducatie van Hanzehogeschool Groningen breidt zich verder uit naar het onderzoeksproject Creatief mislukken. **Ineke Haakma** (Hanzehogeschool) leidt het project dat in december 2023 is gestart. Het streven is om een kinderboek te maken met verhalen en verwerkingsopdrachten die laten ervaren dat mislukken iets is wat erbij hoort, waar je je niet druk over hoeft te maken en waar je niet eens iets van hoeft te leren. Vanuit het lectoraat sluiten Hester en Jeannette aan als critical friends. Hester vanuit haar wijsgerig-pedagogische expertise en Jeannette vanuit haar expertise op het vlak van verbinding met de praktijk, gebaseerd op veertig jaar onderwijservaring. Het project is gehonoreerd met NRO-subsidie voor kennisbenutting. Lees [hier](#) meer over het project Creatief Mislukken.

Fenomenologisch Interviewen

In ons lectoraat hanteren we een manier van interviewen, gebaseerd op principes uit de fenomenologie. Die interviewvorm is niet alleen een instrument maar ook een vraag die we levend houden: hoe onderzoek je met elkaar de levende praktijk op zo'n manier dat het leven er niet uit verdwijnt? We werken aan explicitering van de gedachten die schuilgaan achter de verschillende aspecten van die interviewvorm. Daarin werkt Hester dit jaar samen met **Corinne van Beilen, Rhea Hummel, Ineke Haakma en Astrid Rass**, onderzoekers van het lectoraat Kunsteducatie van Hanzehogeschool Groningen, die elk vanuit hun eigen expertise de interviewvorm verkennen en bevragen.

Pedagogisch gesprek in praktijk

Fenomenologisch interviewen lijkt op het pedagogisch gesprek. In het dubbeldikke winternummer van tijdschrift **Waardenwerk** verschijnt een artikel van Marjon de Boer-Bruggink en Hester onder de titel: 'Pedagogisch gesprek in praktijk.' Daarin wordt de werkvorm van het pedagogisch gesprek uiteengezet en toegelicht zoals we die in ons lectoraat hebben ontwikkeld. Marjon was in 2022 als postdoc-onderzoeker verbonden met ons lectoraat. Sinds dit jaar bouwt zij vanuit Ankerplaats Het Oosten met onderwijsprofessionals aan aandachtig pedagogisch handelen vanuit Verbindend Gezag.

Onderwijsverhalen

Uit onze fenomenologische interviews en pedagogische gesprekken komen verhalen naar boven waarin we proberen iets te laten ervaren van wat we verstaan onder de ziel van het onderwijs. Vorig jaar publiceerden we met elkaar een serie blogs. Daarvan hebben we een boekje gemaakt, met daarin ook iets over onze manier van onderzoek doen en het pedagogisch gesprek. Zo willen we een inkijkje bieden in wat ons bezighoudt in ons onderzoek. Binnenkort komt het boekje online beschikbaar.

Velon 2024

Op het Velon Congres - 18 en 19 maart te Utrecht - zullen we met verschillende workshops en presentaties vertegenwoordigd zijn. Charlotte presenteert de Muziekwerkplaats, Jos en Haitske vertellen over hun project rond digitale technologie, Jeannette en Hester geven - met ons boekje in de hand - een workshop over het schrijven van onderwijsverhalen, en Pieter en Laura vertellen over het Radiant Sprong Consortium, samen met andere onderzoekers.

Radiant Sprong Consortium

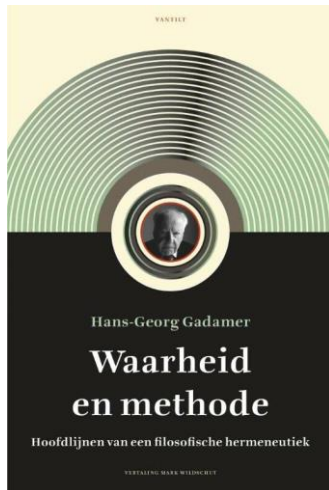
Laura en Pieter zijn intensief betrokken bij de ontwikkelingen in het landelijke netwerk van Radiant Sprong Consortium **Waardegedreven handelen in een context van diversiteit**. Het consortium bestaat uit onderzoekers van Marnix Academie Utrecht, Ipabo Amsterdam, VIAA Zwolle en KPZ Zwolle, Driestar Gouda, De Kempel Helmond, CHE Ede en Iselinge Hogeschool Doetinchem én daaraan verbonden leraar-onderzoekers uit het PO. Er is nauwe samenwerking met Gerdien Bertram-Troost, hoogleraar aan de VU Amsterdam.

The home we build together

Hester vormt samen met prof. dr. Gerdien Bertram-Troost, practor Birgit Pfeifer en auctor Hans Vogelzang – alle vier als onderzoeker verbonden met Verus - *Kenniswerkplaats The home we build together: bouwstenen voor inclusiever onderwijs*. Daarover in een volgende nieuwsbrief meer.

Burgerschapsvorming

Wat betekent het om als school een pedagogische tussenruimte te zijn? Hoe ga je bijvoorbeeld om met racistische uitspraken van leerlingen, ouders die ongerust zijn over seksuele voorlichting of botsende standpunten binnen het team over maatschappelijke kwesties? Pieter verzorgt vanuit de **Thomas More Academie** studiedagen over burgerschapsvorming op basisscholen. Een gesprek op voeten, een pedagogisch gesprek en verdieping vanuit het denken van Hannah Arendt maken onderdeel uit van het programma. Pieter reikt vanuit pedagogische sensitiviteit taal aan en draagt bij aan de dialoog in het team.



Filosofieseminar Hans-Georg Gadamer

Op vrijdag 26 januari 2024 vindt de tweede editie van ons filosofieseminar plaats, deze keer over de ervaring bij Hans-Georg Gadamer. Gastdocent is prof. dr. Gert-Jan van der Heiden, hoogleraar Metafysica aan Radboud Universiteit Nijmegen. Jos van ons lectoraat zal bovendien vertellen over de invloed van Gadamer op met name de Duitse pedagogiek. Zoals bekend doen we in ons lectoraat fenomenologisch geïnspireerd onderzoek. In de wandelgangen noemen we het ook wel 'ervaringsgericht' onderzoek. Ook spreken we met elkaar over 'ervaringsleren', in onderscheid van leren vanuit theorie. Vandaar dat we met elkaar stil willen staan bij de vraag wat het concept 'ervaring' eigenlijk wil zeggen.

Namens het lectoraat wensen wij je een inspirerend 2024!

Deze nieuwsbrief verschijnt ongeveer driemaal per jaar. Kreeg je deze brief doorgestuurd van een collega en wil je je graag abonneren? Stuur dan een bericht naar h.ijsseling@thomasmorehs.nl